

Snelkokend zakendoen in de nieuwe economie

Een nieuw *leermiddel*

Het boek 'Zakendoen in de nieuwe economie' van Marga Hoek werd verkozen tot managementboek van 2014. Het gedachtegoed van dit boek wordt inmiddels als leidraad gezien voor het ondernemen van nu. Samen met docenten, studenten, ondernemers en experts op het gebied van de nieuwe economie vertaalt het Ontwikkelcentrum dit gedachtegoed met een snelkooksessie naar een innovatief leermiddel voor het mbo.

In het provinciehuis in het Zeeuwse Middelburg wordt op 27 januari hard gewerkt. In een van de vergaderzalen van de voormalige abdij zijn zo'n twintig personen bij elkaar gekomen om gezamenlijk aan de slag te gaan met het maken van lesmateriaal 'Zakendoen in de nieuwe economie voor het mbo'. De deelnemers kennen elkaar niet, komen uit alle hoeken van het land en zijn afkomstig uit het onderwijs, de overheid en het bedrijfsleven. Allemaal hebben ze het boek 'Zakendoen in de nieuwe economie' gelezen (zie kader) en een outline van een van de zeven 'vensters' waaruit het boek bestaat, op mbo-niveau gemaakt. Samen met twee of drie anderen die hetzelfde venster hebben samengevat is de opdracht om tot een gedragen

samenvatting van maximaal vier pagina's te komen. Om een korte lijn met de doelgroep te hebben zijn er ook mbo-studenten aanwezig die de groepjes beurtelings bezoeken om ze meteen van feedback te voorzien.

Snelkookpan

Sijtske Jillissen van het Wellantcollege in Houten is samen met Koert Capel (ROC Scalda) en Ingrid de Vries (Hogeschool Zeeland) gedreven bezig een samenvatting te maken van het Venster Financiering. "Het is leuk dat je met mensen om tafel zit die je niet kent en na tien minuten al aan het werk bent. Iedereen pakt zijn rol op", vertelt de docente Economie & Groene Ruimte. De



maken in één dag

Vries is erg te spreken over het boek. “Veel voorbeelden die daarin worden gegeven ken je al, maar ze zijn nu allemaal verzameld. Het is alleen wel een grote taak om het te vertalen naar het mbo”, zegt ze. “Gelukkig heeft Koert een hele goede samenvatting in mbo-taal gemaakt, waar onze ideeën in zijn gegleden”.

Dat er enige druk op de ketel zit vindt Jillissen niet erg. “Ik geloof wel in de methode van de snelkookpan. Je moet alleen wel goed voorbereid zijn, dus het boek goed kennen. Verder is het juist de kracht om het onder tijdsdruk te doen”, vindt ze. Capel is het met haar eens; “Door de beperkte tijd en doordat je met allemaal mensen met een verschillende achtergrond bij elkaar zit, komt de essentie naar boven.”

Duurzaam business model

De sessie is een initiatief van onder andere het Ontwikkelcentrum, het expertisecentrum voor groen leren dat onder meer leermiddelen maakt voor het groene mbo-onderwijs.

Marc Hendriks is marketingmanager van het Ontwikkelcentrum en doet ook mee aan de sessie. “Er is maar één businessmodel in de toekomst en dat is een duurzaam business model”, stelt hij. “Dat model richt zich niet alleen op geld verdienen, maar kijkt ook naar de lange termijn en andere waardencreatie, zoals sociale en ecologische. Dat sluit prima aan bij groen onderwijs.” Die nieuwe economie vraagt volgens Hendriks ook om nieuwe ondernemers en werknemers. “We zien het als onze taakstelling om voorloper te zijn in het overdragen van die bewustwording in het onderwijs”.

Kapper

Na de lunch krijgen de groepjes een nieuwe opdracht: neem een casus uit het boek of bedenk er zelf een die aansluit bij de belevingswereld van de leerling. En ontwikkel daarbij opdrachten die de leerlingen moeten maken.

Andre de Hamer is coördinator bij Duurzame PABO, een netwerk van pabo's die duurzame

ontwikkeling een plek geven in het onderwijs van pabo's en basisscholen. Samen met zijn groepsgenoten is hij bezig met een case over een kapper. Op zoek naar achtergrondinformatie wordt er driftig met laptops en tablets over het internet gesurft. “We kunnen een product nemen dat bij het beroep hoort en vragen hoe dat kan bijdragen aan de nieuwe economie”, stelt een van zijn groepsleden voor. De Hamer valt haar bij. “Daar kun je ook een mooie mindmap van maken”, denkt hij hardop. De eerste opdracht is geboren. Even verderop buigt een groepje zich over een case over het verdienmodel. Richard van Bremen, senior beleidsmedewerker bij de provincie Zeeland, heeft een idee voor een opdracht. “Laat leerlingen jonge ondernemers bezoeken en uitzoeken waarom ze succesvol zijn. Kijk bijvoorbeeld naar ondernemersprijzen. Wie heeft die gewonnen, waarom en waar verdient hij zijn geld mee? Dan wordt het zichtbaarder.”

Belevingswereld

Zichtbaarheid en vooral nabijheid zijn belangrijke zaken in de belevingswereld van mbo'ers, vindt ook Nicole Mulder van Scalda in Goes. Zij is een van de studenten die deze dag de professionals ondersteunen. “We lopen rondjes tussen de groepjes en lezen of de tekst duidelijk is en aansluit bij mbo-leerlingen. Ook beantwoorden we vragen van de deelnemers, zoals hoe mbo'er leven en wat ze aantrekkelijk vinden. Dan gaat het dus niet over banken en fabrieken, maar meer over zaken als school, familie en de mobiele telefoon, die bij de meeste mbo'ers aan de hand zit vastgeplakt”, zegt ze.

Chemie

Ira von Harras, coördinator Duurzaamheid bij Scalda, heeft net een rondje langs de groepjes gemaakt en heeft nu even tijd om te zitten. Ze kijkt tevreden om zich heen. “Ik was al een paar jaar in mijn hoofd bezig om duurzaamheid te implementeren in het onderwijs”, vertelt ze. “Nadat het boek van Marga Hoek uitkwam ben ik samen met het

‘Er is maar één businessmodel in de toekomst en dat is een duurzaam business model’

Ontwikkelcentrum met haar in overleg gegaan met het idee om er ook een leermiddel van te maken.” Hoek gaf toestemming om het boek te gebruiken, het Ontwikkelcentrum nam de uitvoering op zich en Von Harras zou als redacteur fungeren. “Ik heb toen uit mijn netwerk allerlei mensen gevraagd, zoals docenten, mensen uit het bedrijfsleven en ontwikkelaars. En die zijn hier ook bij.”

Doodeng

Het idee van de snelkookmethode is afkomstig van Het Ontwikkelcentrum. “In Amerika wordt deze methode om allerlei expertises in te zetten al veel langer toegepast”, zegt Von Harras. “En het past ook naadloos in het idee van de nieuwe economie, is wel gebleken in deze sessie. Je hebt

hier twintig professionals bij elkaar met allemaal een andere achtergrond, maar ze zijn allemaal eigenaar van dit proces.”

En bij deze twintig blijft het niet, want door de bekendheid die aan dit initiatief werd gegeven, meldden zich meer personen aan. Op 11 februari werd daarom nog een sessie gehouden in het provinciehuis, dat wederom belangeloos door de provincie Zeeland beschikbaar werd gesteld. Los van wat daaruit kwam, is Von Harras nu al tevreden. “Ik moet bekennen dat ik het van tevoren doodeng vond, maar ik vind het een enorm succes. Er zit zoveel expertise en bevoegdheid in deze groep en iedereen heeft alles ingezet. Ik heb nu al gezien dat de inhoud grotendeels geleverd is, in mei is het leermateriaal klaar.” ■

ZAKENDOEN IN DE NIEUWE ECONOMIE

‘Zakendoen in de Nieuwe Economie’ is een innovatief, exploratief en populairwetenschappelijk managementboek, geschreven door Marga Hoek. Zij is directeur van De Groene Zaak, een ondernemersplatform van bijna 200 bedrijven die de verduurzaming van de Nederlandse economie willen versnellen. In haar boek introduceert Hoek enerzijds nieuwe en werkbare modellen en belicht en verbindt ze anderzijds de al beschikbare kennis en best practices. Ze doet dit aan de hand van zeven bekende managementgebieden, die ze een andere inhoud geeft en vensters noemt.

Klantrelatie: ‘Korte’ transacties tussen ondernemers en hun klanten worden vervangen door lange termijnverbintenissen die resulteren in nieuwe verantwoordelijkheden en nieuwe belangen.

Businesscase: Ondernemers stellen hun businesscase op een totaal andere manier samen. Ze redeneren niet vanuit hun eigen organisatie, maar vanuit de businesscase. ‘Met welke partijen kan ik waarde creëren?’ Hierbij spelen traditionele sectorale grenzen geen rol, maar stimuleren ondernemers economische kruisbestuiving.

Supply circle: Duurzame ondernemers richten hun processen en operaties zodanig in dat afgedankte producten opnieuw worden ingezet. De verschillende processen in een productieketen zijn op elkaar afgestemd.

Schaalniveau: Ondernemers creëren een sterke decen-

trale markt. Mede daardoor komen lokaal, regionaal en mondiaal in een andere relatie tot elkaar te staan. De ontwikkeling van hernieuwbare energie speelt een hierin een cruciale rol.

Innovatie: Innoveren is ondernemen. Ondernemers kiezen niet voor innovatie binnen organisaties, maar voor collectieve innovatie tussen organisaties. Gezamenlijk delen en ontwikkelen van kennis levert concurrentievoordeel op.

Financiering: Geld en reële waarde worden opnieuw verbonden. Lange termijnverbintenissen, gespreide risico's en meerlagige constructies spelen een belangrijke rol.

Leiderschap: Verder kijken dan je neus lang is, inzetten op competenties en de markt uitdagen: dat zijn kerneigenschappen van CEO's en managers.

